2026-23-RE

Causa 2026-23-RE

(Guerrero Ros c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 128-2026. Recurs d'empara

Sentència del 15 de juny del 2026

BOPA núm. 71, del 25 de juny del 2026

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 10 de març del 2026, per la representació processal del Sr. Fernando Guerrero Ros, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia en el marc de la causa Diligències prèvies 9000008/2018, per una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que reposi al recurrent en la plenitud del seu dret lesionat, mitjançant l'adopció de les mesures necessàries, d'acord amb allò que preveu l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, que fixi un termini màxim d'1 mes a la batlle instructora per tal que finalitzi la instrucció, i, que declari la responsabilitat del poder judicial de l'Estat per l'error comès o per l'anormal funcionament de la Justícia;

Vista la Constitució, especialment, els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment, el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 27 d'abril del 2026 que va admetre a tràmit aquesta causa sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 8 de maig del 2026, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'unes diligències prèvies seguides per un presumpte delicte de blanqueig de diners provenint de delictes de fallida fraudulenta, el 9 de gener del 2018, la Batllia de Guàrdia (Penal) va dictar un aute mitjançant el qual acordava mesures cautelars i d'investigació, d'informació patrimonial, una comissió rogatòria internacional i l'embargament de béns respecte del Sr. Fernando Guerrero Ros i de diverses societats.

1.2. El 28 de març del 2018, la batlle instructora va prendre declaració al Sr. Fernando Guerrero Ros.

1.3. El 18 de juliol del 2018 i el 15 de novembre del mateix any, la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia va trametre sengles comissions rogatòries internacionals a Espanya.

1.4. Atesa la inactivitat de la Batllia, el 25 de novembre del 2020, la representació processal del recurrent va presentar un escrit mitjançant el qual sol·licitava l'impuls de les actuacions, tot demanant el seu arxivament definitiu.

1.5. No havent obtingut cap resposta, el 4 de gener del 2022, la representació processal del recurrent va presentar un segon escrit en què reiterava la seva sol·licitud d'impuls processal, destacant que la durada de la instrucció no era raonable i que vulnerava el seu dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

1.6. El 3 de març del 2022, la representació processal del Sr. Fernando Guerrero Ros va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia en el marc de la causa DP-9000008/2018, per una presumpta vulneració del dret a un procés degut de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

1.7. El 12 de maig del 2022, el Tribunal Constitucional va estimar aquest recurs d'empara (causa 2022-11-RE), declarant que s'havia vulnerat el seu dret fonamental a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, que la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia s'havia de pronunciar sobre la petició de la part recurrent amb la major brevetat possible i que el recurrent tenia dret a ser indemnitzat en la quantitat que assenyalés l'òrgan competent al respecte.

1.8. Durant la instrucció de la causa, la representació processal del Sr. Fernando Guerrero Ros va instar reiteradament l'impuls del procediment i el sobreseïment de la causa. La seva darrera petició data del 12 de novembre del 2025.

1.9. El 4 de febrer del 2026, la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia va dictar un aute que desestimava les peticions del recurrent i que adreçava a la Secció 7a de l'Audiència Provincial de Sevilla un segon recordatori de la CRI complementària, tramesa el 18 d'abril del 2018, als efectes que actualitzessin la informació respecte de la situació processal actual del recurrent en la causa seguida contra ell a Espanya.

1.10. El 10 de març del 2026, la representació processal del Sr. Fernando Guerrero Ros, va interposar un segon recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia en el marc de la causa Diligències prèvies 9000008/2018, per una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent exposa que des de l'inici de la instrucció, és a dir, l'any 2018, han transcorregut 8 anys sense que s'hagi acabat aquesta fase instructora.

- Recorda que aquest Tribunal ja va constatar l'any 2022, la vulneració del seu dret a un judici de durada raonable a causa de la inactivitat de la batlle instructora.

- Seguidament, exposa els criteris constitucionals que s'han de tenir en compte per valorar si la durada emprada en la resolució d'un procediment judicial pot ser considerada raonable o no.

- Pel que fa a la naturalesa de la causa i a la seva complexitat, manifesta que el procediment que l'afecta suposa efectivament l'anàlisi de les seves dades bancàries, així com la cooperació de les jurisdiccions estrangeres, però aquesta circumstància no justifica la durada excessiva de la instrucció. Posa en relleu que en la causa no intervenen un gran nombre de persones i que les investigacions necessàries no són estructuralment complexes, ja que tan sols es tracta d'examinar les operacions bancàries i la seva activitat econòmica, així com el seu lligam eventual amb els processos judicials espanyols. Destaca que aquesta mena d'anàlisi és totalment habitual quan intervé una sospita de blanqueig de diners.

- Quant a l'actitud de les parts, indica que ha col·laborat amb la Justícia, que ha comparegut sempre que se l'ha citat i que ha demanat de manera reiterada l'impuls del procediment. Conclou que no se li pot imputar que la dilació indeguda derivi de les seves accions o del seu comportament.

- Pel que fa a l'acció de l'òrgan judicial, el recurrent addueix que la instrucció s'ha limitat a reiterar o ha recordar les CRI, amb llargs períodes d'inactivitat, sense que s'hagin efectuat investigacions particulars. Posa en relleu que la càrrega de treball de la batlle instructora no es pot tenir en compte davant del dret a un judici de durada raonable i recorda sobre aquesta qüestió la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans.

- En definitiva, considera que cap d'aquests criteris jurisprudencials permet justificar la dilació indeguda de la instrucció que l'afecta i denuncia la vulneració del seu dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

- Així doncs, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que se'l reposi en la plenitud del seu dret lesionat, mitjançant l'adopció de les mesures necessàries, d'acord amb allò que preveu l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, que fixi un termini màxim d'1 mes a la batlle instructora per tal que finalitzi la instrucció, i, que declari la responsabilitat del poder judicial de l'Estat per l'error comès o per l'anormal funcionament de la Justícia.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal recorda la jurisprudència establerta pel Tribunal Constitucional sobre la durada no raonable dels procediments i els criteris que permeten analitzar aquestes situacions, és a dir, la complexitat de la causa, l'actitud de les parts, el risc de la demora, l'actitud de les parts i l'activitat dels òrgans judicials.

- Afegeix que el Tribunal Constitucional ha precisat en una de les seves resolucions recents que cal tenir en compte la durada global de la causa, de l'inici fins al seu final, més enllà de l'anàlisi de la cronologia de les diverses etapes de la instrucció.

- També posa en relleu que, en aquesta mateixa causa, el Tribunal Constitucional ja havia reconegut la vulneració d'aquest dret, així com el dret del recurrent ha ser indemnitzat pels danys soferts derivats de la dilació indeguda.

- Per consegüent, considera que la durada que cal examinar per determinar si hi ha hagut una segona vulneració del dret a un judici de durada raonable, ha de ser comptada a partir de la data de

la decisió constitucional, és a dir, a partir del 12 de maig del 2022.

- Així mateix, posa en relleu que la durada escolada des d'aquesta data no depèn directament de l'activitat de l'òrgan judicial andorrà, sinó dels terminis d'espera de les respostes a les CRI.

- No obstant això, el Ministeri Fiscal reconeix que la durada de 4 anys des de la decisió constitucional sense que s'hagi finalitzat la instrucció, constitueix una durada no raonable que vulnera l'article 10 de la Constitució, i, per aquest motiu, no s'oposa a l'estimació d'aquest recurs d'empara, ni a la declaració d'una indemnització a aquest efecte.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional ha establert una jurisprudència constant relativa a la valoració del caràcter raonable de la durada d'un judici.

3.2. Per tant, s'haurà d'examinar la durada global del procediment respecte dels criteris jurisprudencials establerts en la matèria: i) la llarga durada; ii) la manca relativa de complexitat; iii) que la dilació no sigui deguda a la part que l'al·lega; iv) l'activitat de l'òrgan judicial concernit; i, v) la naturalesa del procés.

3.3. En aquest cas, pel que fa a la complexitat de la causa, aquest Tribunal ja va considerar en la seva sentència del 12 de maig del 2022 (causa 2022-11-RE), que aquesta no permetia justificar la durada constatada aleshores, és a dir, 4 anys. L'anàlisi d'aquest criteri es manté pertinent.

3.4. De la mateixa manera, l'actitud del recurrent tampoc ha variat des d'aleshores i tampoc intervé en l'actualitat.

3.5. Pel que fa a l'activitat de l'òrgan judicial, la decisió d'adreçar un segon recordatori d'una CRI ignorada, mitjançant un aute del 4 de febrer del 2026, que desestimava les peticions del recurrent de l'1 de novembre del 2025, d'aixecament del bloqueig dels seus comptes i de sobreseïment de la

causa, no es pot considerar com a una manifestació efectiva de la voluntat de cloure ràpidament la instrucció, tot i disposar de l'alerta constituïda per la sentència d'aquest Tribunal del 12 de maig del 2022.

3.6. Efectivament, com ho precisa el Ministeri Fiscal, cal examinar la durada a partir de la data que s'acaba d'esmentar per determinar si la vulneració del dret a un judici de durada raonable s'ha mantingut més enllà de la decisió d'aquest Tribunal que ja constatava aquesta vulneració.

3.7. Així, una durada de 4 anys no es pot justificar per la simple espera de la resposta a una CRI adreçada a la Justícia espanyola, mitjançant la qual s'havia d'establir la situació del recurrent respecte d'uns processos seguits contra ell a Espanya.

3.8. Per consegüent, la durada escolada des de la decisió precedent d'aquest Tribunal és per si sola no raonable, sense que sigui procedent remuntar a l'inici de la causa en el seu conjunt, i aquesta durada vulnera el dret fonamental del recurrent a un judici de durada raonable, establert a l'article 10.2 de la Constitució.

3.9. Aquesta vulneració obre novament el dret del recurrent a obtenir una indemnització per les dilacions sofertes i, per tal que aquesta cessi, cal comminar la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia que procedeixi a la conclusió del sumari en un termini de 6 mesos a comptar de la notificació d'aquesta sentència.

3.10. Així mateix, l'estimació del recurs d'empara comporta la no imposició de les costes processals al recurrent (a contrari article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara interposat per la representació processal del Sr. Fernando Guerrero Ros contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia en el marc de la causa Diligències prèvies 9000008/2018.

2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3. Comminar la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia que declari la conclusió del sumari en un termini de 6 mesos a partir de la notificació d'aquesta sentència.

4. Declarar que el recurrent té dret a ser indemnitzat en la quantia que determini la jurisdicció ordinària mitjançant el procediment adient.

5. No fer imposició de les costes processals en relació amb aquest recurs d'empara.

6. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del recurrent, a la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 15 de juny del 2026.

Joan Manel Abril Campoy

President

Pere Pastor Vilanova

Vicepresident

Jean-Yves Caullet

Magistrat

Víctor Torre de Silva López de Letona

Magistrat